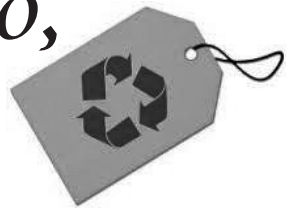

Vrátme prírode to, čo nám dala

Opäť je tu jar a s ňou i čas pomaly si začať vytvárať nový kompost z bioodpadu z našej záhradky, ale aj domácnosti. Kompostovanie je prirodzený a riadený proces, ktorým premieňame bioodpad na kvalitné hnojivo pre našu záhradku – na kompost. Do kompostu nemôžeme dať všetko, takže čo sem patrí a čo nie?

ODPADY VHODNÉ NA KOMPOSTOVANIE

Tieto odpady môžeme dávať priamo do kompostu bez zložitejšej úpravy.

BIOODPAD Z KUCHYNE:

- rastlinné zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny; čajové vrecúška; usadeniny z kávy; šupky z ovocia; použité servítky, papierové vreckovky; zvyšky jedál a potraviny (okrem živočíšnych produktov); škrupiny z vajec a pod.

BIOODPAD Z DOMÁCNOSTI:

- kvety, zemina z kvetináčov; drevný popol a pod.

BIOODPAD ZO ZÁHRADY:

- pokosená tráva; zvyšky zeleniny, ovocia; pozberané zvyšky a časti rastlín; vypletá burina; lístie; konáre (treba posekať, alebo podvríť v drviči alebo štiepkovači) a pod.

ORECHOVÉ LÍSTIE:

- vďaka obsahu silíc a antibakteriálnych látok sa orechové lístie pomalšie rozkladá. Tieto spomaľovacie účinky možno zmierniť či dokonca celkom odstrániť tým, že sa lístie pri kompostovaní mieša s iným materiálom (iné druhy listia, tráva, bioodpad z kuchyne a pod.) v pomere jeden diel orechového listia ku 3 dielom iného materiálu. Nežiaduce látky v listí sa kompostovaním

plne odbúrajú. Ja jeseň je preto vhodné lístie zhrabať na kopy a počas roka pridávať do kompostu.

KOMPOSTOVACIE PRÍSADY:

- vápno, rôzne urýchľovače kompostovania; pôda; starší kompost a pod. Slúžia na doplnenie živín, mikroorganizmov, alebo na riešenie nejakého problému (napr. zápach). Ich použitie pri správnom kompostovaní častokrát vôbec nie je nutné. Urýchľovače kompostovania dodávajú do novozaloženého kompostu potrebné mikroorganizmy a enzýmy.

Niektoré suroviny však treba pred kompostovaním upraviť. Jedná sa najmä o konáre, ktoré odporúčame posekať alebo zoštípkovať. Zoštípkované či posekané konáre zabezpečujú prístup vzduchu, ktorý je dôležitý pre kompostovací proces.

Do kompostu nevhadzujte zvyšky mäsa a kosti, mliečne produkty, jednorazové plienky, veľké množstvá varenej stravy, prach zo zametania a vysávania, oleje, lieky a pod.

Hoci sú niektoré tieto odpady biologicky rozložiteľné, neodporúčame ich kompostovať, pretože začnú rýchlo zapáchať a lákajú rôzne hlodavce.

AKO TEDA SPRÁVNE KOMPOSTOVAŤ?

Na kompostovanie môžeme použiť plastový kompostér, priamo usposobený na tento účel. Tento sa hodí hlavne na menšie záhradky či dvor. Do väčších záhrad je už vhodnejšie použiť drevený kompostér. Tento sa dá zhotoviť z paliet alebo dosák, pričom ich plochu a veľkosť si určíme sami. Ich výhodou je, že sa sem dá väčšie množstvo bioodpadu než do plastového kompostéra, nevýhodou môže byť ich menšia životnosť.

Ak chceme, aby sa nám bioodpad rýchlo a správne skompostoval, treba dodržiavať niekoľko základných princípov:

1. SPRÁVNA SKLADBA KOMPOSTU

– platí, že dusíkaté látky, ktoré sú bohaté na živiny (hnoj, trus, pokosená tráva, kuchynský bioodpad, pozberané zvyšky zo záhrady, zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny...) sú väčšinou mäkké, šťavnaté a zelené; musíme zmiešavať s uhlíkatými látkami, ktoré sú často hnedé, suché a chudobné na živiny (drevná štiepka, piliny, hobliny, lístie, slama, papierové vreckovky, kukuričné kôrovie...), ktoré sú zväčša tvrdé, hnedé, suché. Optimálny pomer uhlíka k dusíka zabezpečí urýchlenie kompostovacieho procesu. Dôležité je, aby sa tieto odpady naozaj miešali a nie ukladali vo vrstvách.

2. DOSTATOČNÝ PRÍSTUP VZDUCHU

– kompostovací proces potrebuje vzduch. Preto sú dôležité vetracie otvory v kompostéroch. Ak však máme kompost len tak na kope, treba ho aspoň raz za 1 – 2 mesiace premiešať, aby sa prevzdušnil.

3. SPRÁVNA VLHKOSŤ MATERIÁLU

– zamokrený kompost zapácha, pri vysušení sa zas kompostovací proces zastaví. Ideálne je preto, keď je kompost vlhký, nie mokrý ani suchý.

4. SPRÁVNA VEĽKOSŤ SUROVÍN

– čím sú kompostované častice menšie, tým sa rýchlejšie skompostujú.

Zákon o odpadoch zakazuje skládkovať biologicky rozložiteľný odpad, to znamená, že tráva, lístie, burina a iný takýto podobný bioodpad sa nesmie umiestňovať do nádob na komunálny odpad. Je potrebné ho zhodnotiť a to najmä kompostovaním.